

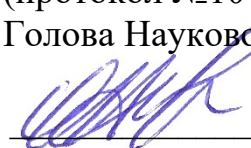
**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І
СПОРТУ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗДОРОВ'Я, РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

КАФЕДРА ТЕРАПІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
(протокол №10 від 29 серпня 2025 р.)
Голова Науково-методичної ради

 Оксана ШИНКАРУК

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРИКЛАДНА ТЕОРІЯ ЕРГОТЕРАПІЇ**

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

спеціальність: І7 Терапія та реабілітація

спеціалізація: Ерготерапія

освітньо-професійна програма: Ерготерапія

статус навчальної дисципліни: обов'язкова

код навчальної дисципліни в освітньо-професійній програмі: ОК.ЕТ 1

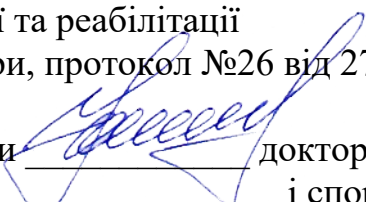
мова навчання: українська

РОЗРОБНИКИ:

Юлія ШЕВЧУК, викладач кафедри терапії та реабілітації, доктор філософії з фізичної терапії та ерготерапії,
yushevchuk@uni-sport.edu.ua

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою терапії та реабілітації
(засідання кафедри, протокол №26 від 27.08.2025 р.)

Завідувач кафедри доктор наук з фізичного виховання
і спорту, професор Олена ЛАЗАРЄВА

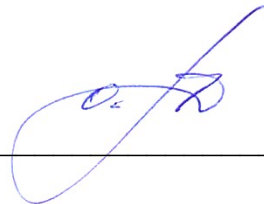
ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

Олексій НІКАНОРОВ

Начальник
навчально-методичного відділу

Ольга Д'ЯЧЕНКО

Начальник відділу забезпечення
якості вищої освіти

Сергій ПОПОВИЧ

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на отримання теоретичних знань про основи ерготерапії; знайомство з основними поняттями і термінами, що застосовуються в ерготерапії; розумінням ерготерапевтичного процесу, аналізу виконання заняттєвої активності та створення заняттєвого профілю; знань про основні моделі та рамки практики, які використовуються в ерготерапії; знань про професійне (клінічне) мислення ерготерапевта. Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС. Основні теми: основи ерготерапії; основні поняття та терміни, історія, філософські принципи та цінності ерготерапії; процес ерготерапії; взаємозв'язок «особа-заняття-середовище»; основні моделі ерготерапії; рамки практики, що застосовуються в ерготерапії; професійне міркування та його види. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену.

Abstract of the discipline. The discipline focuses on theoretical knowledge of the basics of ergotherapy; finding with basic concepts and terms that use in ergotherapy; investigated ergotherapeutic process, analysis of occupational performance and creation of occupational profile; knowledge of the basic models and frame of practice used in ergotherapy; knowledge of the professional (clinical) reasoning of the ergotherapist. The volume of discipline is four ECTS credits. Main topics: basics of ergotherapy: basic concepts and terms, history, philosophical principles and values of ergotherapy; the process of ergotherapy; relations “person-occupation-environment”; main models of ergotherapy; practice frames of practice of ergotherapy; professional reasoning and its types. The final evaluation is based on the results of current control and exam.

Мета навчальної дисципліни – отримання теоретичних знань про базові поняття ерготерапії, моделі та рамки практики, що застосовуються в ерготерапії, види професійного міркування.

Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до Стандарту другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація, спеціалізація Ерготерапія

Шифр	Компетентності
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 05. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК 01. Здатність застосовувати передові знання та високий рівень критичного мислення щодо складних взаємозв'язків між людиною, її здоров'ям, заняттєвою активністю та добробутом, популяризувати здоровий спосіб життя для окремих осіб, груп, популяцій та

	спільнот на засадах заняттєвої та соціальної справедливості. СК.02 Здатність оцінювати і визначати вплив особистих факторів, функцій і структур організму, факторів середовища на заняттєву активність і участь окремих осіб, груп, популяцій та спільнот. СК 03. Здатність ефективно застосовувати передові знання теорії ерготерапії, критичний аналіз та рефлексивне мислення для планування, організації та реалізації процесу ерготерапії окремих осіб, груп, популяцій та спільнот. СК 04. Здатність ефективно застосовувати науково-обґрунтовані підходи та методи планування і реалізації клієнто-орієнтованих та заняттєво-орієнтованих втручань з метою уможливлення заняттєвої активності, участі та заняттєвої справедливості стосовно окремих осіб, груп, популяцій та спільнот. СК 06. Здатність оцінювати та адаптовувати фактори середовища, створювати безпечне і доступне середовище життєдіяльності окремих осіб, груп, організацій, популяцій та спільнот на засадах ергономічного та універсального дизайну. СК 13. Здатність здійснювати критичну саморефлексію на високому рівні, вдосконалювати професійну ідентичність, визначати потреби і стратегії для поглиблення власних професійних знань з ерготерапії та її процесу на основі національних вимог до безперервного професійного розвитку та демонструвати самостійне, автономне навчання на національному та міжнародному рівнях.
--	---

Обсяг навчальної дисципліни – 4 кредити ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна/дуальна	12	0	20	0	88	120

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами:

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Нормальна анатомія людини», «Фізіологія рухової активності та патологічна фізіологія», «Біомеханіка та клінічна кінезіологія», «Основи медичних знань», «Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії (вступ до спеціальності)».

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин			
	денна форма/дуальна форма			
	усього	л	п	с.р.
Тема 1. Поняття «ерготерапія». Історія розвитку. Філософські припущення та ключові цінності.	14	2	2	10
Тема 2. Основні поняття та терміни ерготерапії.	22	2	2	18
Тема 3. Процес ерготерапії. Заннятевий аналіз.	14	4	2	8
Тема 4. Теорія практики ерготерапії.	14	4	2	8
Тема 5. Основні моделі ерготерапії, орієнтовані на клієнта.	28		8	20
Тема 6. Рамки практики в ерготерапії	22		2	20
Тема 7. Професійне мислення.	6		2	4
Всього годин:	120	12	20	88

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Поняття «ерготерапія». Історія розвитку. Філософські припущення та ключові цінності професії.

Поняття «ерготерапія». Історія розвитку ерготерапії: від практичного відкриття до розуміння концепції. Філософські припущення професії та ключові цінності ерготерапії. Місце та роль ерготерапевта в реабілітаційному процесі. Сфери діяльності ерготерапевта. Розвиток ерготерапії в світі. Соціально-економічні та політичні чинники впливу на розвиток ерготерапії. Основні виклики професії зараз.

Тема 2. Основні поняття та терміни ерготерапії.

Заняття (заняттєва активність) як ключовий чинник ерготерапії. Основні припущення щодо заняття. Діяльність, заняття, завдання: основні відмінності. Характеристика заняття: що може означати «заняття» для кожного із нас. Види занять. Баланс занять. Заняття і здоров'я. Заняття та благополуччя. Зв'язок творчості і заняття.

Поняття «особа». Виконавчі уміння та навички - ключові характеристики особи для участі у занятті.

Контексти та середовища. Вимоги до заняття. Виконавчі моделі. Виконання заняття і модель процесу заняттєвої активності. Залучення до заняття з метою підтримки участі в контексті.

Тема 3. Процес ерготерапії. Заняттєвий аналіз.

Аналіз виконання заняттєвої активності та створення заняттєвого профілю. План втручання. Впровадження плану втручання. Оцінка плану втручання та його перегляд. Результати.

Тема 4. Теорія практики ерготерапії.

Чому важливо знати про теорію ерготерапії. Природа та роль концептуальних моделей практики ерготерапії. Медична модель. Підхід, орієнтований на клієнта. Принципи практики, орієнтованої на клієнта. Фокус роботи ерготерапевта. Міжнародний класифікатор функціонування. Основні моделі ерготерапії, орієнтовані на клієнта – загальна характеристика.

Тема 5. Основні моделі ерготерапії, орієнтовані на клієнта.

Canadian Model of Occupational Performance and Engagement (CMOP-E) - Канадська Модель Заняттєвої Учасності (Канадська Модель Виконання Заняттєвої Активності та Учасності).

Model Kawa.

Model of Human Occupation (МОНО) - Модель Заняттєвої Активності Людини.

Model Person – Environment - Occupation (PEO) - Модель «Людина – середовище - заняттєва активність». Інтеграція моделей.

Тема 6. Рамки практики в ерготерапії.

Рамки практики в ерготерапії: когнітивно-поведінкова рамка практики; біомеханічна та реабілітаційна (компенсаційна) рамки практики; навчаюча.

Тема 7. Професійне мислення.

Що таке професійне клінічне мислення. Чому клінічне мислення є важливим? Цикл та фази клінічного мислення. Питання припущення. Види клінічного мислення: наукове, процедурне, прагматичне, мислення-розповідь, умовне мислення, етичне та інтерактивне мислення. Розвиток клінічного мислення. Як уникнути помилок під час клінічного мислення.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми навчальної дисципліни	Номер за порядком і назва теми практичних занять	Кількість годин
		денна форма/дуальна форма
Тема 1. Поняття «ерготерапія». Історія розвитку. Філософські припущення та ключові цінності.	1. Ключові цінності та філософської основи ерготерапії	2
Тема 2. Основні поняття та терміни ерготерапії.	2. Основні поняття ерготерапії, зв'язок «особа-заняття-середовище» та роль творчості в ерготерапевтичному процесі.	2
Тема 3. Процес ерготерапії. Заннятевий аналіз.	3. Аналіз виконання заняттєвої активності та створення заняттєвого профілю на прикладі вивчення кейсу.	2
Тема 4. Теорія практики ерготерапії.	4. Важливість теорії практики ерготерапії, відмінності між медичною моделлю та моделями, які орієнтовані на клієнта.	2
Тема 5. Основні моделі ерготерапії, орієнтовані на клієнта.	5. Застосування Canadian Model of Occupational Performance and Engagement (CMOP-E) - Канадської Моделі Заняттєвої Учасі (Канадська Модель Виконання Заняттєвої Активності та Учасі).	2
	6. Застосування моделі Kawa	2
	7. Застосування Model of Human Occupation (МОНО) - Модель Заняттєвої Активності Людини.	2
	8. Застосування Model Person-Environment-Occupation (PEO) - Модель «Людина-середовище-заняттєва активність»	2
Тема 6. Рамки практики в	9. Методики застосуванням теоретичних рамок практики:	2

ерготерапії.	когнітивно-поведінкової, біомеханічної, реабілітаційної та навчаючої.	
Тема 7. Професійне мислення.	10. Принципи та методики використання видів клінічного мислення	2
Всього годин:		20

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Номер і назва теми навчальної дисципліни	Завдання	Кількість годин
		денна форма/дуальна форма
Тема 1. Поняття «ерготерапія». Історія розвитку. Філософські припущення та ключові цінності.	1. Ключові цінності професії «ерготерапевт». Усвідомлення своїх якостей як ерготерапевта. Розвиток ерготерапії в світі. Виклики професії зараз.	8
	2. Підготовка до практичного заняття з теми 2.	2
Тема 2. Основні поняття та терміни ерготерапії.	3. Робота над створенням власного переліку занять та ролей.	4
	4. Ключові компоненти «особи», приклади	4
	5. Контексти та середовище. Приклади.	6
	6. Підготовка до практичного заняття з теми 3.	4
Тема 3. Процес ерготерапії. Заннятевий аналіз.	7. Аналіз виконання заняттєвої активності.	4
	8. Відпрацювання алгоритму ерготерапевтичного процесу.	4
Тема 4. Теорія практики ерготерапії.	9. Історичні аспекти розвитку моделей ерготерапії.	4
	10. Підготовка до практичних занять з теми 5.	4
Тема 5. Основні моделі ерготерапії, орієнтовані на клієнта.	11. Принципи практики, орієнтованої на клієнта. Фокус роботи ерготерапевта.	4
	12. Міжнародний класифікатор функціонування.	4
	13. Occupational Performance Model (Australia)	4

	14. Підготовка зведеної інформації по основних відмінностях та спільних рисах моделей ерготерапії.	4
	15. Підготовка до практичного заняття з теми 6.	4
Тема 6. Рамки практики в ерготерапії.	16. Різниця між моделями ерготерапії та рамками практики	6
	17. Аналіз практичних випадків із застосуванням різних рамок практики	4
	18. Підготовка зведеної інформації по відмінностях і спільних рисах рамок практики	6
	19. Підготовка до практичного заняття з теми 7.	4
Тема 7. Професійне мислення.	20. Аналіз практичних випадків із застосуванням різних видів клінічного мислення.	4
Всього годин:		88

Очікувані результати навчання з навчальної дисципліни:
формулювання знань про основні терміни та поняття та основи ерготерапевтичного процесу, завдяки:

знанням про: теорії, моделей і рамок практики, що застосовуються в ерготерапії, з метою подубови правильного та всебічного процесу роботи;

умінням: застосовувати різні види клінічного мислення; правильно та всебічно проводити аналіз заняттєвої активності пацієнта, будувати заняттєвий профіль та план втручання; своєчасно оцінити хід реабілітаційного втручання.

Перелік результатів навчання, яких досягають під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до Стандарту другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація, спеціалізація Ерготерапія

Шифр	Результати навчання
РН	РН 01. Застосовувати передові знання та високий рівень критичного мислення щодо складних взаємозв'язків між людиною, її фізичним, психічним і соціальним здоров'ям, заняттєвою активністю та добробутом, сприяти популяризації здорового способу життя для окремих осіб, груп, популяцій і спільнот на засадах заняттєвої та соціальної справедливості. РН 03. Оцінювати характер та ступінь впливу особистих факторів, структур і функцій організму, факторів фізичного, соціального,

	політичного, культурного та інституційного середовища та соціальних детермінант здоров'я на заняттєву активність та участь окремих осіб, груп, популяцій і спільнот. РН 04. Ефективно застосовувати передові знання теорії ерготерапії, рефлексивне мислення та критичний аналіз моделей (occupational therapy models) та рамок практики ерготерапії (frames of reference of occupational therapy), заснованих на доказах, для вибору оптимальних стратегій оцінювання, планування, реалізації та оцінки результатів ерготерапії. РН 05. Формулювати та документувати цілі і результати програми ерготерапії або складові індивідуальної програми реабілітації у співпраці з пацієнтом/клієнтом, пояснювати методи ерготерапевтичних втручань та вносити дані до електронних систем. РН 07. Застосовувати науково-обґрунтовані підходи у виборі методів, стратегій та інструментів для реалізації заняттєво орієнтованих втручань з метою уможливлення заняттєвої активності, участі та заняттєвої справедливості стосовно окремих осіб, груп, популяцій та спільнот. РН 08. Враховувати засади заняттєвої та соціальної справедливості для планування процесу ерготерапії у широких, спеціалізованих та нових сферах практичної діяльності з метою вирішення комплексних заняттєвих проблем окремих осіб, груп та популяцій. РН 11. Оцінювати та адаптовувати фактори середовища, створювати безпечне і доступне середовище проживання, навчання та праці окремих осіб, груп людей, організацій та популяцій на засадах ергономічного та універсального дизайну з метою покращення заняттєвої участі та збільшення функціональної незалежності окремих осіб, груп людей, організацій та популяцій. РН 12. Застосовувати у практичній діяльності інформацію з наукових джерел, інтегруючи її з цінностями та бажаннями клієнта та особливостями контексту практичної діяльності, для обґрунтування рішень щодо організації процесу ерготерапії для окремих осіб, груп людей, організацій та популяцій. РН 13. Застосовувати усталені та новітні дослідницькі методи для планування, проведення аналізу та звітування про результати наукових досліджень у сфері ерготерапії з урахуванням актуальних суспільних та професійних викликів, етичних стандартів, відповідальності за розповсюдження та трансляцію наукових знань у різних контекстах професійної практичної діяльності.
--	---

Порядок оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни:

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на лекційних, практичних заняттях, за виконання зазначених програмою індивідуальних завдань та робіт, або в установленому порядку з тем, заняття з яких було пропущене здобувачем вищої освіти. Використовуються такі засоби оцінювання під час заняття та розподіл балів, які може отримати здобувач за тему:

Засоби оцінювання результатів навчання та розподіл балів з дисципліни:

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання під час заняття	Кількість балів за види робіт та загальна кількість балів за тему заняття
1. Ключові цінності та філософської основи ерготерапії	Експрес-контроль.	5
2. Основні поняття ерготерапії зв'язок «особа-заняття-середовище» та роль творчості в ерготерапевтичному процесі.	Обговорення самостійної роботи	10
3. Аналіз виконання заняттєвої активності та створення заняттєвого профілю на прикладі вивчення кейсу.	Робота в парах.	15
4. Важливість теорії практики ерготерапії, відмінності між медичною моделлю та моделями, які орієнтовані на клієнта.	Кейси. Симуляція	10
5. Застосування Canadian Model of Occupational Performance and Engagement (CMOP-E) - Канадської Моделі Заняттєвої Учасі (Канадська Модель Виконання Заняттєвої Активності та Учасі).	Кейси.	10
6. Застосування моделі Kawa	Колективна робота.	5
7. Застосування Model of Human Occupation (МОНО) - Модель Заняттєвої Активності Людини.	Кейси.	5
8. Застосування Model Person-Environment-Occupation (PEO) -	Кейси.	10

Модель «Людина-середовище-заняттєва активність»		
9. Методики застосуванням теоретичних рамок практики: когнітивно-поведінкової, біомеханічної, реабілітаційної та навчаючої.	Кейси.	15
10. Принципи та методики використання видів клінічного мислення	Кейси.	15
Всього балів:		100

Перед початком заняття науково-педагогічний працівник відповідно до силабусу навчальної дисципліни ознайомлює здобувачів вищої освіти із засобами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 35 балів, до семестрового контролю не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення навчальної дисципліни.

Екзамен проводиться у порядку, визначеним Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті фізичного виховання та спорту України (нова редакція).

Рекомендовані основні та додаткові інформаційні ресурси:

Основні:

1. Pedretti's Occupational Therapy, 9th Edition. Heidi McHugh Pendleton, PhD, OTR/L, FAOTA and Winifred Schultz-Krohn, PhD, OTR/L, BCP, SWC, FAOTA, 2024.
2. Duncan, E. S. (2020). Skills and processes in occupational therapy. In E. S. Duncan (Ed.), Foundations for Practice in Occupational Therapy (6th ed.). Elsevier. 282p.
3. Introduction to Occupational Therapy. Sixth Edition. Jane Clifford O'Brien. 2023, 3-40.
4. Integrative Rehabilitation Practice. The Foundations of Whole-Person Care for Health Professionals. Matt Erb. 2021.
5. Using Occupational Therapy Models in Practice: A Fieldguide. Merrill J. Terpin, Mike K. Ivama. 2023.

Електронні:

1. Cochrane Library. [Internet]. Available from: <https://www.cochrane.org/>
2. Egrotherapy Evidence Database. [Internet]. Available from: <http://www.otseeker.com/Resources/WhatIsEvidenceBasedPractice.aspx>

3. Сайт Всесвітньої Федерації Ерготерапевтів. [Internet]. Available from: <http://wfot.org>
4. Моделі ерготерапії. [Internet]. Available from: <https://ottheory.com/theories-and-models>
5. https://www.academia.edu/22717684/The_Canadian_Model_of_Client-Centred_Enablement_Reflections_from_diverse_occupational_therapy_practitioners.